

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د مولانا سعيد افغاني د سولې او تفاهم، نشراتي ارگان

www.said-afghani.org

آزاده، ټولنيزه، علمي، فرهنگي او نشراتي ارگان

Dr.Said Afghani

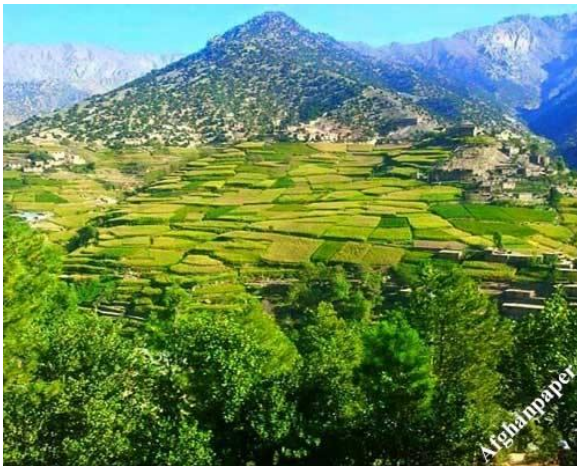
د مولانا سعيد افغاني : آزاده ، ټولنيزه ، علمي ، فرهنگي او نشراتي ارگان ته ښه راغلاست!

داکتر يار محمد « حيدرزاده »

تاريخ نشر : 16 می 2016 م

ايجاد زون بندى آب و هوا از دیدگاه زراعت

ايجاد زون بندى آب و هوا در افغانستان ؛ برای ترویج ، رشد و توسعه زراعت و کشاورزی لازم و ضروری است و از جانب هم از هدر رفتن فصول و هم در مصرف کشت صرفه جوی میکنند .
زون ممکن است یک منطقه به وسعت صد ها متر یا هزاران متر باشد و شرایط آب و هوا و اثرات فصلی در گیاهان منطقه بسیار شبیه می باشند .

آب و هوا ی اراضی افغانستان به اساسی تحقیق و ارزیابی هوا شناسی ذیلاً پیشبینی شده است :

ساحات شمال کشور:

دارای ارتفاعات بیشتر از « ۲۳۰۰ متر » از سطح بحر میباشد و زمستان آن سرد و طویل در بعضی نواحی کوهستان آن تا مدت شش ماه فصل زمستان دوام می نماید.

ساحات شمال شرقی کشور :

دارای ارتفاعات «۹۰۰ تا ۱۳۰۰ متر» می باشد و تابستان آن گرم بوده رطوبت آن سالانه آن «۲۰۰ ملی متر» می رسد.
ولایت : کنرو نورستان از وزش بارنهای موسومی هند مستفید می گردد و همچنان ننگرهار ، لغمان و کنر دارای آب و هوای مدیترانه ای هستند .
موقعیت جغرافیایی زون شرقی ؛ یک منطقه کوهستانی است و در این زون شرایط آب و هوایی و اثرات فصلی در رشد گیاهان و نباتات بسیار شبیه میباشد.

ساحات جنوب غرب کشور :

دارای ارتفاعات کمتر «۹۰۰ متر» می باشد و تابستان آن خشک و گرم است و رطوبت سالانه «۳۳ ملی متر» در زرنج ثبت شده است.

ساحات نواحی کابل :

دارای ارتفاعات «۱۳۰۰ تا ۲۳۰۰ متر» از سطح بحر است ، دارای اقلیم معتدل می باشد و چهار فصل بصورت جداگانه منقسم می شود و رطوبت سالانه آن از «۲۵۰ تا ۳۰۰ میلی متر» میرسد.

قابل تذکر است که :

ولایات « ننگرهار ، خوست و مناطق کوهستانی نورستان و لغمان» که تحت تاثیر باد های موسمی جنوب شرق قرار می گیرند ؛ آب و هوای نیمه استوایی دارند. آب هوای مدیترانه در مناطق شرقی « جالآباد و مرکز لغمان » وجود داشته و البته بلندترین درجه حرارت «۵۱ درجه» سانتیگراد در ولایت نیمروز ثبت شده و پایین ترین آن منفی «۵۲،۲ - درجه سانتی گراد» در ولایت غور ثبت شده است.
قسمت اعظم محصورلات نباتی در مملکت از زمین های آبی بدست می آید و ترویج و توسعه نباتات نظر به تجربه زون بندی آب و هوا از پاکستان و سویدن که از دانش هواشناسی زراعت خود را از مواد غذایی به خود کفایی رسانیده اند .

همچنان باید اضافه کرد که :

توده های هوایی که در فصول مختلف وارد افغانستان می شوند عبارتند از: « توده هوای سرد قطبی، توده هوای اقیانوسی، توده هوای اقیانوس هند ، توده هوای گرم و مرطوب » میباشد و جانب هم آب و هوای افغانستان به شش منطقه ذیل : « گرم و خشک بیابانی ، آب و هوای کوهستانی ، آب و هوای مدیترانه ای ، آب و هوای استپی ، آب و هوای موسمی ، آب و هوای تندرا آلیپی » تقسیم شده است .

بنآ ؛ افغانستان نیاز به زون بندی با در نظر گرفتن شرایط آب هوایی و اقلیم مناطق نواحی خود دارد و زون بندی مناطق زراعتی کشور با در نظر گرفتن شرایط آب و هوا و اقلیم منطقه مانند : « بارندگی، درجه حرارت حداقل مطلقه، رطوبت نسبی هوا، دوام تابش آفتاب، بارش برف ، توزیع ژاله ، فشار، بخارات آبی و باد » در انتخاب نباتات برای کشت در یک محل راهنمایی و کمک میکند. البته آب و هوا و شرایط رشد حتی در داخل یک زون هم متفاوت است. بنآ؛ نباتی را برای ترویج انتخاب کرد که تا حد زیادی با شرایط آب و هوای منطقه زون سازگار باشد.

افغانستان سرزمین دره ها است؛ در دامنه های هندوکش ، دره های بیشمار شاداب و سرسبز موقعیت دارد که معروف ترین آنها هریک: « دره واخان ، در شغنان ، منجان ، جرم در ایم کشم در بدخشان، ورسج ، فرخار ، دره اشکمش در تخار، خوست و فرنگ ، سمندان اندراب، خنجان دو آب سر آب در

بغلان در شمال هندوکش و از طرف جنوب هندوکش دره پیچ ، دره نور ، دره کرم ، دره پشال ، باندول، اشپی، اسکین ، پنجدره نجراب، دره هزاره ، بازارک ، پاران ده ، در آرزو، سالنگ ، اشاوه ، شکاری، کپچاق ، چهارده بامیان ، سیغان کهمرد » میباشد .

این دره های زیبا برای رویاندن بوته های میوه ای و ترویج نباتات خیلی مساعد هستند و این دره ها بین دو کوه موقعیت داشته و دارای آب و هوایی خاص می باشند . بنا برین وضعیت دره دامنه های ، زمین های همواری و دشت های مستعد کشور ایجاد زون بندی آب هوای افغانستان از لحاظ زرع ضروری پنداشته میشود.

- ایجاد زون بندی آب هوا در اراضی نواحی کشور باعث پشگیری از بروز فاجعه زیست محیطی و تداوم تولید در بخش زراعت میشود.

- ایجاد زون بندی آب و هوا یکی از مفید ترین گرایش های دانش هواشناسی زراعت ، از مرحله « کشت تا برداشت محصول » میباشد.

- ایجاد زون بندی آب و هوای با استفاده از ارقام عناصر مهم اقلیم چون: « درجه حرارت و رطوبت و بارندگی » در تعیین مقدار آبیاری و موثر راه یابی جهت توسعه و ترویج نباتات پیش بینی برای دوره های آبیاری، تهیه دستور العملهای مربوط به حفاظت گیاهان و غله جات کشت شده در مقابل پدیده های نامساعد آب و هوا لازم و مفید میباشد .

البته اجرایی طرح زون بندی آب هوا ؛ از لحاظ زراعت و کشاورزی یکی از مکلفیت اساسی وزارت زراعت به همکاری کادر های مسلکی اداره حفاظت محیط زیست کشور می باشد.

داکتر یارمحمد « حیدر زاده »
داکتر علوم محیط زیست

منابع و ماخذ:

- اتلس افغانستان چاپ « ۱۹۸۵ م » اداره سروی کارتوگرافی جیوکارته پولند.
- یادداشت های تحقیقاتی من از دوره « ماستری - داکتری طی سالهای ۱۹۹۱ الی ۱۹۹۵ » .
- سایت اینترنتی در امور زون بندی آب و هوا کشور سویدن .

— www.said-afghani.org — بازگشت به صفحه اصلی